Atıf & Bibliyometri Merkezi | İleri | Akademisyen

Atıf Analizi Nasıl Yapılır? WoS, Scopus ve Google Scholar ile Adım Adım

Kendi yayınlarınızın atıf analizini nasıl yaparsınız? Web of Science, Scopus ve Google Scholar raporlarının farkı, öz atıfların ayıklanması, doçentlik ve teşvik dosyası için atıf tablosu ve atıf manipülasyonunun riskleri.

Zafer Hoca · Yayın: 04.04.2026 · 7 dk okuma

Kısaca: Atıf analizi, yayınlarınızın aldığı atıfları bir veri tabanından (Web of Science, Scopus ya da Google Scholar) raporlayıp öz atıfları ayıklamak, atıf yapan eserleri türüne ve dizinine göre sınıflandırmak ve sonucu başvurunun istediği biçimde belgelemektir. Doçentlik gibi resmî başvurularda kendi eserlerinize yaptığınız atıflar sayılmaz; aynı atıfı iki kez beyan etmemek ve her atıfı kanıtıyla saklamak gerekir.

Atıf analizi nedir, neden önemlidir?

Atıf analizi, bir araştırmacının, makalenin ya da derginin başka çalışmalarda ne kadar ve nerede kaynak gösterildiğini inceleme işidir. Bu madde bireysel atıf analizine odaklanır: kendi yayınlarınızın atıf durumunu doğru çıkarmak ve raporlamak. Bir alanın literatürünü haritalamak için yapılan bibliyometrik çalışmalar için atıf analizi ve bibliyometrik araştırma maddesine bakabilirsiniz.

Atıf sayısı akademik etkiyi gösteren en yaygın göstergelerden biridir ve kariyerin pek çok noktasında karşınıza çıkar. Doçentlik başvurusunda atıflar ayrı bir puan kalemidir. Bu kalemin üst sınırı, birim puanlar ve atıfın hangi kaynaktan sayılacağı temel alana göre değişebilir; kesin değerler için ÜAK'ın güncel Doçentlik Başvuru Şartları tablosunda kendi temel alanınıza bakın. Atıf kaleminin nasıl hesaplandığını ve kendine atıfın nasıl ayıklandığını doçentlikte atıf puanı ve kendine atıf maddesinde ayrıntılı olarak bulabilirsiniz. Akademik teşvikte atıf ayrı bir faaliyet türüdür; TÜBİTAK proje değerlendirmelerinde ve kadro başvurularında da araştırmacı profiliniz incelenir.

Atıf puanının doçentlik toplamına nasıl yansıdığını görmek için doçentlik puanı nasıl hesaplanır maddesini, teşvik tarafı için akademik teşvik puanı hesaplama maddesini okuyabilirsiniz.

Web of Science, Scopus ve Google Scholar arasındaki fark nedir?

Üç veri tabanı aynı yayın için farklı atıf sayısı gösterir. Bunun nedeni kapsamdır: her biri yalnız kendi taradığı kaynaklardaki atıfları sayar. Farkı bilmek, hangi sayıyı nerede kullanacağınızı belirler.

Özellik	Web of Science	Scopus	Google Scholar
Kapsam	En seçici; yalnız WoS dizinlerindeki kaynaklardan gelen atıflar	Daha geniş; dergilere ek olarak konferans bildirileri ve kitap bölümleri	En geniş; tez, rapor, ön baskı ve web kaynakları dahil
Erişim	Abonelikle (çoğunlukla kurum üzerinden)	Abonelikle (çoğunlukla kurum üzerinden)	Ücretsiz
Öz atıf ayıklama	Atıf raporunda öz atıflar hariç görünüm var (yalnız rapordaki kayıtların kendi aralarındaki atıfları çıkarır)	Atıf görünümünde öz atıfları hariç tutma seçeneği var	Yok; elle ayıklanır
Kalite filtresi	Güçlü	Güçlü	Zayıf; hatalı ya da yinelenen kayıtlar sayılabilir
Tipik kullanım	Resmî başvurularda dizin temelli atıf beyanı	Resmî başvurular, CiteScore ve yazar profili	Görünürlük, genel etki, erken atıfları izleme

Pratikte Scopus çoğu zaman WoS'tan daha yüksek sayı gösterir; Google Scholar ise genellikle ikisinden de daha çok atıf gösterir. Aradaki fark alana ve yayın türüne göre çok değişir, bu yüzden sabit bir oran beklemeyin. WoS dizinlerinin (SCIE, SSCI, AHCI, ESCI) ne anlama geldiğini SCI, SSCI, AHCI ve ESCI nedir maddesinde bulabilirsiniz.

Web of Science'ta atıf raporu nasıl alınır?

1. Kurumunuzun ağından ya da kurum hesabınızla Web of Science'a girin.
2. Yazar araması (Author Search) yapın ya da kendi araştırmacı profilinizi açın. Adınızın farklı yazımlarını (Türkçe karakterli ve karaktersiz, ikinci adlı ve adsız) da deneyin.
3. Listeden yalnız size ait yayınları seçin; adaşlarınızın kayıtlarını çıkarın.
4. "Create Citation Report" ile raporu oluşturun. Rapor toplam yayın, toplam atıf, h-indeks, yayın başına ortalama atıf ve yıllara göre atıf eğilimini gösterir.
5. Öz atıfları dışarıda bırakan görünümü kullanın ve atıf yapan yayınların listesini dışa aktarın.

WoS en katı veri tabanıdır: yalnız kendi dizinlerindeki kaynaklardan gelen atıfları sayar. Bu yüzden düşük görünen sayı, çoğu zaman en "savunulabilir" sayıdır.

Scopus'ta atıf raporu nasıl alınır?

Scopus'ta yazar profilinizi (Author ID) açın; toplam atıf, h-indeks ve yıllara göre atıf grafiği burada görünür. Atıf ayrıntısı için yayınları seçip atıf görünümünü (citation overview) açın ve öz atıfları hariç tutma seçeneğini işaretleyin. CiteScore gibi dergi metrikleri de Scopus'ta yer alır.

Scopus bazen aynı kişiye iki ayrı yazar profili açar ya da adaşların yayınlarını sizin profilinize ekler. Raporu almadan önce profilinizi kontrol edin; birleştirme ve düzeltme talepleri için Scopus veritabanı kullanım rehberi yol gösterir.

ORCID kimliğinizi Scopus ve WoS profillerinize bağlamak, yayınlarınızın doğru kişiye eşleşmesini kolaylaştırır. Kurulum adımları için ORCID profil oluşturma maddesine bakın.

Google Scholar atıfları nasıl değerlendirilmeli?

Google Scholar profilinde toplam atıf, h-indeks ve i10-indeks kendiliğinden hesaplanır; son beş yıla ait değerler ayrı bir sütunda görünür. Ücretsiz ve kapsamlı olması büyük avantajdır: yeni yayınlarınızın ilk atıflarını genellikle önce burada görürsünüz.

Dezavantajı kalite filtresinin olmamasıdır. Aynı makalenin birkaç sürümü ayrı kayıt olarak sayılabilir, ilgisiz belgeler atıf yapan eser gibi görünebilir, öz atıfları ayıklayan bir seçenek de yoktur. Scholar sayısını CV'nizde ya da kişisel sayfanızda kullanabilirsiniz; resmî bir başvuruda ise başvurunun hangi kaynakları kabul ettiğine bakın. Profil temizliği için Google Scholar profili oluşturma maddesindeki adımları uygulayın.

Öz atıf nedir, nasıl ayıklanır?

Öz atıf (self-citation), kendi yayınlarınızda kendi önceki çalışmalarınıza yaptığınız atıftır. Önceki bulgularınızın üzerine inşa ediyorsanız öz atıf doğal ve gereklidir; sorun, gerekçesiz ve yoğun kullanıldığında ortaya çıkar.

- **Doçentlikte:** ÜAK puanlamasında öz atıflar hariç tutulur. Hangi atıfın "kendi eserine atıf" sayılacağı (yalnız sizin yazar olduğunuz atıf yapan eserler mi, eş yazarlarınızınkiler de mi) başvuru kılavuzunda tanımlanır; bu tanımı kılavuzdan teyit edin.
- **WoS'ta:** atıf raporundaki öz atıflar hariç görünümünü kullanın. Ancak bu görünümün sınırını bilin: "without self-citations" seçeneği yalnız rapordaki kayıt kümesinin kendi içinden gelen atıfları çıkarır. Rapora almadığınız bir yayınınızdan ya da eş yazarlarınızın kümede olmayan çalışmalarından gelen atıflar sayıda kalır. Başvuru kılavuzunun kendine atıf tanımı daha genişse listeyi ayrıca elle ayıklayın. Atıf raporundaki göstergelerin ayrıntısı Web of Science nedir, nasıl kullanılır maddesinde.
- **Scopus'ta:** atıf görünümünde seçili yazarın öz atıflarını hariç tutma seçeneğini işaretleyin.
- **Scholar'da:** atıf yapan eserlerin yazar listesine tek tek bakarak elle ayıklayın.

Aşırı öz atıf etik açıdan sorgulanabilir ve jüriler tarafından olumsuz karşılanır. Kesin bir eşik yoktur; ölçüt, her öz atıfın metinde gerçekten gerekli olup olmadığıdır.

Adım adım atıf analizi: başvuru dosyası için

Doçentlik, teşvik ya da kadro başvurusu için atıflarınızı derlerken aşağıdaki sırayı izlemek, hem hata riskini hem de son dakika telaşını azaltır.

1. **Yayın listenizi kesinleştirin.** ORCID ve CV'nizdeki listeyi tek bir tabloda toplayın; her yayının DOI'sini yazın.
2. **Profilleri temizleyin.** WoS, Scopus ve Scholar'da size ait olmayan kayıtları çıkarın, eksik yayınları ekletin.
3. **Raporları alın ve dışa aktarın.** Her veri tabanından atıf yapan eserlerin listesini indirin; rapor tarihini not edin, çünkü sayılar sürekli değişir.
4. **Öz atıfları ayıklayın.** Başvuru kılavuzundaki tanıma göre kendi eserlerinizden gelen atıfları ayrı işaretleyin.
5. **Yinelenenleri birleştirin.** Aynı atıf yapan eser hem WoS'ta hem Scopus'ta görünebilir; bir atıfı yalnız bir kez beyan edin.
6. **Sınıflandırın.** Atıf yapan eserin türünü (makale, kitap, kitap bölümü, bildiri) ve dizinini (WoS, Scopus, TR Dizin, diğer) yazın; puanlama çoğu zaman bu ayrıma göre yapılır.
7. **Belgeleyin.** Atıf yapan eserin künyesini ve atıfın geçtiği sayfayı başvuru sisteminin istediği

biçimde saklayın.

Atıf kalemini öteki puanlarınızla birlikte görmek isterseniz doçentlik puan hesaplama aracını kullanabilirsiniz.

Sütun	Ne yazılır?
Atıf alan eseriniz	Künye ve DOI
Atıf yapan eser	Yazarlar, başlık, dergi ya da yayınevi, yıl, DOI
Eser türü	Makale, kitap, kitap bölümü, bildiri
Dizin	WoS dizini, Scopus, TR Dizin ya da diğer
Öz atıf mı?	Evet / Hayır (kılavuzdaki tanıma göre)
Kanıt	Atıfın geçtiği sayfa ve kaynakça satırı

Atıf manipülasyonu nedir, riskleri nelerdir?

Atıf sayısının önemi arttıkça onu yapay yollarla şişirme girişimleri de artmıştır. Bunlar hem bireysel hem dergi düzeyinde tespit edilebilir ve ciddi sonuçlar doğurur.

- **Atıf çeteleri (citation rings):** Bir grup araştırmacının ya da derginin, gerekçesiz biçimde birbirine karşılıklı atıf yapması. Tespit edildiğinde dergilerin dizinden çıkarılması ve etik soruşturma gibi yaptırımlar gündeme gelir.
- **Zorunlu atıf (coercive citation):** Editörün ya da hakemin, bilimsel gerekçe olmadan kendi dergisine veya çalışmalarına atıf yapılmasını şart koşması. Bu etik dışıdır ve çoğu zaman şüpheli dergi uygulamalarının belirtisidir; ayrıntı için predatör dergi nasıl tespit edilir maddesine bakın.
- **Atıf satın alma ve sahte kayıtlar:** Para karşılığı atıf ya da yalnız atıf üretmek için hazırlanmış belgeler. Özellikle filtresiz platformlarda sayıyı şişirebilir, ancak incelemede kolayca ortaya çıkar.
- **Gerekçesiz öz atıf:** Konuyla ilgisi zayıf olduğu hâlde kendi çalışmalarınızı kaynakçaya eklemek.

Bu davranışların etik ihlal olarak nasıl sınıflandığını akademik etik ihlal türleri maddesinde bulabilirsiniz. Atıflarınızı meşru yollarla artırmak isterseniz kaliteli yayın, açık erişim ve akademik ağ kurma en sağlam yollardır; somut öneriler atıf sayısı nasıl artırılır maddesinde.

Sık yapılan hatalar

- **Veri tabanlarını karıştırmak:** Google Scholar sayısını, yalnız dizin temelli atıf kabul eden bir başvuruda beyan etmek.
- **Öz atıfları ayıklamamak:** Başvuru sırasında puanınızın beklediğinizden düşük çıkmasına ve dosyanın sorgulanmasına yol açar.
- **Aynı atıfı iki kez saymak:** WoS ve Scopus listelerini birleştirirken yinelenenleri silmemek.
- **Adaş kayıtlarını fark etmemek:** Size ait olmayan yayınların atıflarını beyan etmek, iyi niyetli olsa bile ciddi bir sorun yaratır.
- **Rapor tarihini kaydetmemek:** Sayılar her gün değişir; hangi tarihli veriyi kullandığınızı bilmezseniz tutarsızlığı açıklayamazsınız.
- **Tek göstergeye bakmak:** Toplam atıf, h-indeks ve atıfların yıllara dağılımı birlikte

yorumlanmalıdır. H-indeksin nasıl hesaplandığını h-indeks nedir maddesinde bulabilirsiniz.

Kaynaklar ve resmî bağlantılar

- Üniversitelerarası Kurul (ÜAK) — doçentlik başvuru şartları ve temel alan tabloları
- Yükseköğretim Kurulu (YÖK) — mevzuat ve akademik teşvik duyuruları
- Clarivate — Web of Science
- Scopus — yazar profilleri ve atıf görünümü
- Google Scholar — ücretsiz atıf profili

Etiketler: #Atıf #H-İndeks #ORCID #Scopus

YDS/YÖKDİL barajı akademik kariyerinizi engellemesin. Zafer Hoca kursları: zaferhoca.com.tr/magaza